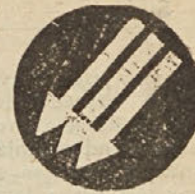

Poštnina plačana
v gotovini

Naročnina za
celo leto 12 Din.
Posamezna šte-
v. 1.50 Din, za ino-
zemstvo 2 Din.
Naroča se pri u-
pravi v Ljubljani,
poštni predal 290

ZENSKI LIST

NEODVISEN ČASOPIS

Izhaja začetkom
vsakega meseca

Štev. 5

V Mariboru, 1. maja 1934

Leto XI

Prvi maj, praznik dela

Ko je pred nekaj desetletji razredno zavedno delavstvo praznovalo prvi maj kot svoj praznik dela in na ta dan javno in odločno dajalo duška svojemu ogorčenju zaradi krivic, ki mu jih prizadeva kapitalizem, ko je na ta dan delavstvo manifestiralo za skrajšanje delovnega časa, za socialno zaščito in za človeku primerne življenjske pogoje, tedaj so kapitalistični mogotci srdito strmeli nad drznostjo delavstva in, kot meščanstvo je s prezirom zrlo na vse, ki so javno očitovali svojo razredno zavest.

Zvok besede socializem je neprijetno donel na ušesu vseh, ki so hoteli veljati kot dostojni in nobel ljudje. A kako se je vse to spremenilo v par desetletjih!

Kapitalizem sam si po svojih hlapcih izposoja od razredno zavednega delavstva ne samo pridevnik socialistično oz. socialno za svoja udruženja, ki naj mu pomagajo cepiti delavske bojevne vrste, marveč širi tudi potom njih tudi vsa socialistična gesla, da z njimi privablja naivno in nezavedno delavstvo v svoje vrste, ker ve, da je vse ljudstvo že prežeto z odporom proti njemu (kapitalizmu).

Tako si je tudi osvojilo praznovanje prvega maja.

Dasiravno tudi v deželah, kjer se delavske pravice najbolj gazi, proglašajo prvi maj za svoj praznik prav oni, ki strežejo svojemu sadizmu ob pogledu na muke razredno zavednega proletariata v prenapolnjenih ječah in koncentracijskih taboriščih ter ob spominu na vešala, na katerih so umorili že ranjene bojovníke za najprirodnejše človeške pravice. Vendar mednarodni razredno zavedni proletariat ne klone glavo. Ponosno in sveto si svoje zmaže v znamenju marksističnih načel, se z globokim spoštovanjem klanja spominu vseh onih bojevnikov, ki so v boju za rdečo zastavo razredne zavesti ter vseh, ki zaradi boja za ljudsko osvobodjenje izpod kapitalističnega režima ječe v kateremkoli ujetništvu.

Tudi »Zveza delavskih žen in deklet« se pridružuje prvega maja mednarodnemu proletariatu ter skupno z njim manifestira: za 40-urni teden, za zakon za zavarovanje zoper brezposelnost, starost in onemoglost, za mir in svobodo, za pravičnejši družabni red.

Proslava mednarodnega ženskega dne v Ljubljani

14. aprila je Z. d. ž. i. d. priredila s sodelovanjem »Svobode« in delavske godbe »Zarja« prav lep prosvetni večer v proslavo socialističnega mednarodnega ženskega dne v dvorani Delavske zbornice.

Prireditve je otvorila predsednica centrale Z. d. ž. i. d s pozdravnim govorom, ki ga spodaj priobčujemo.

Izvajanje sotrudnikov zlasti altistke ge. Helene Lapajne in violinistke gđc. Roze Lubec ter godbe »Zarja« pod vodstvom kapelnika g. D. Cerar je udeležencem zelo ugajalo.

Lepo predavanje sodr. R. Golouha iz Maribora je tudi doseglo svoj smoter ter povdarilo pomen prireditve. Cenjenim sotrudnikom naša iskrena zahvala!

Pozdravni govor.

Pozdravljam vse navzoče v imenu Zveze delavskih žen in deklet ter v imenu vseh zavednih žen, ki vsako leto na gotov dan dvigajo svoj glas v protestu proti brezpravnosti žen v družbi in državi.

Proti vsem krivicam, ki se gode delavnemu ljudstvu, zlasti proti brezposelnosti, vsled katere delavstvo danes najbolj trpi, ter proti vsem poskusom zavesti ljudstvo v ponovno barbarstvo. Tudi jugoslovanske žene se pridružujemo tem protestom in manifestiramo za: splošno in enako, tajno, aktivno in pasivno volilno pravico, ki nam bo dala možnost sodelovati v vseh instancah, kjer se sklepa o vsem,

kar urejuje medsebojno sožitje ljudstva.

Manifestiramo za zavarovanje proti brezposelnosti mož in žen.

Manifestiramo za starostno zavarovanje vsega delovnega ljudstva brez razlike.

Manifestiramo za podaljšanje šolobveznosti do dovršenega 16 leta.

Manifestiramo za splošno dolžnost in pravico do dela vseh ljudi.

Manifestiramo za 40-urni delovni teden.

Manifestiramo za pravično razdelitev vseh življenjskih dobrin.

Manifestiramo za udeležbo vsega ljudstva pri vseh kulturnih dobrinah.

Manifestiramo tudi za reformo bračnega prava.

Manifestiramo pa tudi za bratstvo in mir med vsemi narodi.

Prepričane smo, da se vsi navzoči strinjate s temi našimi protesti in zahtevami.

Nato je predaval s. Golouh

Žena v današnji družbi

V niz raznovrstnih, globokih izprememb, ki jih je prineslo devetnajsto stoletje v sestavi družbe, spada tudi pojav žene v javnih službah, v javnem življenju sploh. Žene so sicer že prej igrale v zgodovini človeštva veliko vlogo. Kleopatra in Sapho v antiki, Katarina sienska v srednjem veku, so osebnosti zase, ki dokazujejo, da so bile žene tudi prej aktivne sile na področju politike in duševnega vstvarjanja. Kleopatra je nazorni dokaz, da so tudi žene sposobne voditi državno politiko (Kleopatra je dokazala, da zna voditi še drugačno ... politiko, saj je ugnala kot lepa in podjetna žena v kozji rog celo divjega rimskega osvajalca). Sapho je v grški antiki, ki je bila najbolj skladna doba duha, kar jih pozna zgodovina, dokaz, da je žena že tedaj tvorno in samoniklo sodelovala na duševnem področju — Katarina sienska je pa že mnogo več, ona je že znanilka velikih ljudskih gibanj, ki se začnajo ob prvi zori renesanse v Italiji v obliki verskih bojev za verske reforme, boji, ki dajejo že naslutiti velike socialne izpremembe in borbe, ki se preko angleške in francoske revolucije nadaljujejo vse do današnjega dne. Ali vse te velike ženske postavbe preteklosti so le osamljeni bleščeči pojavi. Žena kot kolektivna sila, kot stan zase, se pojavi šele v devetnajstem, kapitalističnem stoletju, ki je vpregel vse delovne sile obeh spolov v svoj industrijski produktivni sistem. Žena kot delovna sila v uradu in v tovarni, žena kot volilka in torej soodločevalka v javnem gospodarskem in političnem življenju, je produkt našega časa. Da niso žene v vseh državah enako uplivo soodločujoče, je pripisati okolnosti,

da niso vse države industrijsko in splošno enako napredovale. To je ravno najboljši dokaz, da je razvoj in upliv žene v državi odvisen od stopnje razvoja dotične državne sredine. Žene so najbolj uplivne in uživajo največja prava tam, kjer se vobče nove reforme življenja dosegle najvišjo stopnjo. Da so si žene priborile volilno pravico v industrijsko naprednih državah, je naravno, to so države, kjer so se družabne izpremembe izvršile mnogo prej in v mnogo večjem obsegu kot v državah z ostalo ekonomijo, zlasti pa v državah pretežno agrarnega značaja. Tudi priboritev ženskih javnih pravic je torej odvisna predvsem od splošnega razvoja države, v katerih se ženska gibanja razvijajo. Žensko gibanje je torej le sestavni del in posledica družbe, v katerih nastaja, njegovi uspehi zavisiyo od razvoja celote, v katerih se uveljavlja.

S tem, da so žene posegle kot delovna in javna sila v gospodarsko in politično življenje držav, so postale takorekoč sloj zase, z mnogoterimi lastnimi težnjami. Te njihove težnje so, češče v nasprotju z interesi in mišljenjem sredine, v kateri se zanje borijo, in le od napa in števila sil, ki jih vložijo v to svojo borbo, je češče odvisen uspeh njihove akcije. V naših razmerah so pogoji za uveljavljanje ženskih političnih in socialnih teženj precej neugodni. To predvsem iz razlogov, ki sem jih prej navedel, predvsem radi tega, ker smo mi država z zaostalo ekonomijo, država pretežno kmečkega značaja, država, ki gravitira v svojem dobršem delu bolj k patriarhalni obliki sožitja. Vendar je opaziti tudi pri nas, da se ženstvo polagoma prebujajo tudi politično, kar bi značilo, da se je naša družabna sredina premaknila vsaj do neke meje za rokah dalje. V glavnem izgleda, da se tudi jugoslovanske žene bore predvsem za pravo soodločevanja v javnem življenju, za pravo, da smejo tudi one glasovati in kandidirati, ko gre za posle države, katere sestavni del so tudi one. Sicer se pri tem tudi to vprašanje, kaj močno komplicira, kajti tudi za one, ki ne nasprotujejo temu, da se prizna ženam volilna pravica, nastaja vprašanje, kako se bodo žene te pravice poslužile, ali v prid napredka celote, v prid razvoja družbe v pravcu modernosti in svobode, ali obratno. Značilno je vsekakor, da so žene v državah, kjer že uživajo volilno pravo, večinoma glasovale napredno, kar bi moglo pomeniti, da so se v glavnem ločile od starega sveta, da streme tudi politično višje in dalje. Toda žene so spremenljive, skoro bi dejal, še bolj kot moški... in bili so slučaji, ko so žene s svojimi glasovi odločile, da se je napredna smer v notranji politiki

kake države prekucnila. Toda končno tudi to ne more biti razlog, da se ne bi žene pritegnile k soodločevanju pri državnih poslih, saj so tudi moški v preteklosti in češče tudi v sedanjosti marsikaj glasovali narobe. Žena bo politično dozorela ravno z izvajanjem političnih pravic, ravno s tem, da se bo bolj in bolj aktivno udeleževala javnega življenja.

Ženam privoščim vsa prava, tudi to, da nas začetkom s svojo neumnostjo vženejo v kozji rog. (Končno nihče se ni rodil pametnega).

Danes proslavlja prebujeno ženstvo svoj mednarodni dan. V nekaterih državah ga proslavlja kot polnopravne članice naroda, v drugih kot bojevnice za svoja prava. Pri nas se žensko gibanje omejuje v glavnem na boj za politično enakopravnost z moškimi. Koliko bodo s tem pridobile, je drugo vprašanje. Končno je pa delež naših žena v življenju in razvoju našega naroda bil vedno tako velik, da jim moremo in moramo priznati vsaj ona elementarna prava, ki se priznavajo ostalim državljanom.

Ali žene morajo biti obenem vedno ne samo pobornice za svoje pravice, nego tudi solidarne sobojvnice v borbah vseh tvornih in naprednih sil naroda za vsa prava, ki dvigajo narod na višjo in višjo kulturno stopnjo, do višje in višje socialne pravičnosti. Njena borba je v toliko tudi naša borba, v kolikor se one pridružujejo našim stremljenjem. In biti morajo obenem ne samo boriteljice za izvestna politična prava, nego tudi čuvarice miru in solidarnosti na svetu. Zlasti tu je odrejena ženam velika vloga. Da delajo na učvrstitvi mednarodne vzajemnosti, na sporazumu med narodi — da se ne bodo človeške sile izčrpavale v medsebojnih bojih in nacionalnem sovraštvu, marveč združile v delu za osvoboditev in osrečitev sveta.

Naša zavist

O priliki protestne akcije proti redukciji žensk iz služb, se je pokazalo, da žal v naših delavskih krogih nismo vsi na jasnem, kdo vse spada v proletarske vrste in kdo je upravičen terjati našo solidarnost. Ob vsaki priliki povdarjamo, da tvorijo proletariat ne samo industrijsko, obrtno, prometno in kmečko delavstvo, marveč tudi vsi uslužbenci intelektualnih panog, tako učiteljstvo, profesor-

ji in profesorice ter vse uradništvo i. t. d.

Delavske žene in dekleta ob vsaki priliki terjamo vsestransko enakopravnost z moškimi. Zavedamo se tudi, da te popolne enakopravnosti tako dolgo ne bo, dokler bo žena gospodarsko odvisna od svojega moža.

Na žalost smo pa vkljub naši pripadnosti k marksističnim načelom in vkljub našem neprestanem povdarjanju o potrebi proletarske solidarnosti še vedno tako ozkosrčne in kratkovidne, da ne čutimo in ne vidimo dalje, kakor eno samo ped okoli sebe.

Razumljivo in človeško je, da beda, ki tira delavsko ženo dan za dnem v obup, vzbuja v njej zavist napram onim, ki sorazmerno še dobro žive ter obupani ženi narekuje ugovor: »Ako moramo delavske žene preživljati svoje veččlanske rod-bine s par sto dinarji mesečno, kaj je treba učiteljskim in uradničkim družinam po 3000 Din mesečno in še več!«

Kakor že gori omenjeno, je tako gledanje razumljivo iz primitivnega, nepremišljenega egoističnega stališča. Toda z našega marksističnega stališča je tako gledanje nevredno in tudi s splošno gospodarskega stališča neločljivo nespametno. Zakaj?

1. Vsakemu človeku je že prirojena želja po izboljšanju svojega življenjskega položaja. To izboljšanje je pa možno le v gospodarskem podvigu vsega ljudstva. Zato mora vsakemu razumnemu človeku biti želja tuja, da bi potegnil svojega boljše situiranega druga dolj v svojo revščino, marveč se bo skliceval na svojo enakovrednost z onim ter terjati zase in svoje isto kar ima oni.

Pravilno gospodarsko gledanje nam nujno narekuje, da ne dovolimo

STAROGORSKI:

Noč male Verice

Ali vrata so bila zaprta. Verica ni upala klicati. Bilo ji je tako v srcu, da se je bala odpreti usta, bala se je, da bi je ne slišala čarovnica in jo zopet zaprla. Sedla je na prag pred vrata, v mislih nič, v srcu nič, nego samo nekaj grenkega, obupnega. In ni trajalo dolgo, kar je priletel mimo angel spanja. Objel je Verico nežno, poljubil jo božajoče in ubogi, za izmišljeni greh kaznovani otročiček, mala Verica, je spustila glavico na prsi ter sladko zaspala. Prestano trpljenje, strah in groza so bili izbrisani iz glave in srca.

Tako je spala do zore...

V arhivih pravice je stalo zabeleženo:

»Kmetica Mika je stala pred sodnikom in govorila:

— Nič ne vem o tem. Videla sem otroka, kako je kradel hruške. Stresal jih je in kradel. Ko sem zakričala je otrok zbežal. Za njim nisem šla, zakaj stara sem in ne lovim otrok. Če je to bila ta, ne vem.«

Verica je gledala kmetico, gledala je sodnika in tako čudno se ji je vse zdelo.

»Tako velika, pa tako govori«, ji je govorilo nekje v mislih, tiho, da je komaj čutila. »In teta je vedno govorila, da tisti, ki drugače govori, kakor je res, laže. Lagati je pa greh.«

Ko se je sodnik nagnil čez mizo, se rahlo nasmešnil in vprašal:

»Verica, kaj si ti vzela hruško?«

Verica je prikimala z glavico in rekla:

Pristopajte
k Cankorjevi družbi!

mo nikomur krajšati prejemke, ker s tem pada kupna moč in z njo tudi potreba produkcije, torej se na ta način brezposelnost povečava.

V delavskem časopisju se to vedno poudarja, kdor ga čita, mora to tudi vedeti. Tudi zdrav razum nam pove, da, če duševni delavec zaradi premajhnih prejemkov ne more kriti vseh svojih življenjskih in kulturnih potrebščin, tudi industrijski, obrtni, kmetijski in prometni delavci nimajo komu delati.

Ako duševni delavci premalo zaslužijo in delavci drugih panog ne morejo biti polno zaposleni, ker tovarne krčijo svoje obratovanje, tudi rudar ne more imeti polne zaposlitve, ker potreba po premoži in drugih rudninah tudi sporedno pada.

Tako drage sodružice, premotrite to in spoznate boste, da tvorijo prav vse panoge dela eno samo verigo, na kateri visi možnost našega blagostanja.

Lahko si predstavljamo tudi vse panoge dela kot kolesje v stroju. Ako le eno kolesce ne teče pravilno, stroj ne izdeluje blago kakor bi moral.

Prečitajte tudi ponovno članek »Zakaj smo se pridružile protestu žen« v zadnjem »Ženskem listu« in spoznate boste, da je bilo naše stališče pravilno.

One, katerim smo se pridružile, niso predobro situirane brezdelne »dame«, ki žive na račun izmučenega in izstradanega delavstva, niso one, ki se niso lani nam pridružile v naši zahtevi po »kontroli porodov«, marveč so to ženske poklicno zaposlene, ki so po večini s svojimi rodbinami odvisne od svojega zaslužka. Te so lani tudi nas razumele in so z nami manifestirale za naše zahteve. Kdor vas je nasprotno informiral, vas je demagoško varal.

Vs delovni ljudje smo potrebni drug drugemu, vsi vršimo obče korist-

no in potrebno delo, tako kakor nas v naravi različni sadovi rede in nam različna drevesa dajejo senco in les i. t. d.

Ker tvorimo ženske brezpravnejši del družbe, moramo tudi v ženskih vprašanjih, ki se tičejo zlasti delovnih žen, biti solidarne.

Našo upravičeno in potrebno zavist pa strnimo v mogočen protest proti brezvestnemu početju onih mednarodnih škodljivcev človeštva, ki svojevoljno zlorablajo ljudsko delavno silo v svoje nenasitno profitarstvo, proti onim, ki uničujejo zemeljske pridelke in proizvode ljudskega dela v skladiščih, ki omejujejo posevke ter rujejo in lomijo človeku koristne sadike i to vse zaradi tega, ker zaradi zmanjšane kupne moči ne morejo pričakovati zaželenih visokih dobičkov. To zločinsko početje uganjajo vkljub milijonom stradalim, prezebajočim in od bede in gorja blaznečim ljudem. Naša mrznja velja onim, ki kupičijo večvrednost ljudskega dela v svojih tresorjih ali pa beže z ljudstvu ugrabljenim denarjem iz kraja v kraj.

Naša zavist in mrznja napram ljudskim tlačiteljem in izkoriščevalcem naj se strneta od osebe do osebe v mogočno verigo solidarnosti vsega delovnega ljudstva, ki bo sklenila one v brezmoč, ki oklepajo zdaj nas v bedo in obup.

Pravica ženske do poklicnega dela

Mednarodna ženska strokovna konferenca, ki se je vršila 28. in 29. julija l. 1933 v Bruslu, se je bavila z ravno kar tako vroče osporavani pravici poročenih žen do pridobitnega dela. Julia Varley iz Anglije je zelo nazorno obravnavala vzroke ženskega poklicnega dela ter pravico poročenih žen do njega.

Govorila je tudi o meznem pro-

blemu, katerega pravilna ureditev bi zelo omilila boj proti ženskemu delu.

Avstrijska delegatka Ana Boschek je ugotavljala, da so nizke plače, ki jih prejemajo ženske v industriji v katerih so ženske že od nekdaj zaposlene, povod, da se celo strokovno usposobljene ženske slabše plačuje kakor strokovno neusposobljene pomožne delavce (moške). Boj za povišanje plač ženskam, delavkam je postal nujno potreben.

Ako se ta ne bo začel izvajati, se bo to mezdno razmerje ob nastopu boljše konjunktore bridko maščevalo.

Ako uvažujemo, da je žensko delo današnjemu stanju in razvoju industrije nujno potrebno in da se bo ženske vkljub sedanjemu kričanju in protestu proti ženskemu delu, čedalje več žensk zaposlovalo, je nujno potrebno, da se temu boju pridružijo tudi moški ter ob vseh tarifnih pogajanjih in tudi sicer vztrajajo pri zahtevi: »Enako plačilo za enako delo, za moške in ženske«.

Avgust Bebel o ženski enakopravnosti

»Ženska in delavec imata skupno to, da se jih zatira. Tudi najženialnejšega moškega je rodila mati, kateri se ima čisto za najboljšo kar ima zahvaliti. S katero pravico se more odrekati ženski enakopravnost z moškim.

Ženska ima na razvoj svojih moči ter na udejstvovanje, pravico kakor moški.

Ne more biti osvobojenja človeštva brez neodvisnosti in enakovrednosti obeh spolov.

Človeštvo zmore vse kar hoče; toda hoteti se more le kadar se uvidi, da je to potrebno. Uvidevnost pride pa potom bede. Kristjani pravijo: Beda uči moliti. Mi socialdemokrati pa pravimo: Beda uči misliti.«

V vsako delavsko stanovanje naš delavski tisk!

»K mojim nogam je padla in tako zlatorumena je bila, pa sem jo vzela.«

»Aha«, je rekel sodnik in pogledal kmetico. »Torej je le ta bila, kaj?«

»Če sama priznava, gotovo. Nisem je poznala,« je odgovorila in slinje so se ji nabrale v ustih od zadrege.

Sodnik je zopet pogledal Verico in prijazno vprašal:

»Kaj nisi vedela, da ne smeš vzeti?«

Verica je široko pogledala v sodnikove oči in rekla z otroško naivnostjo:

»Saj bi bilo škoda, če bi tako lepa hruška obležala v travi in bi jo mravlje ali polži snedli. Jaz pa imam tako rada dobre hruške.«

»Aha«, je pokimal sodnik. »Kaj nisi vedela, da ni bila tvoja hruška?«

»Hruškina hruška je bila. In ona mi jo je dala.«

»Neumen otrok«, je rekla kmetica Miha. Sodnik pa je zaprl za hip oči, nato pa pripomnil:

»Mislite? ...«

Verica pa je dodala:

»Toliko hrušek še ima na svojih vejah, gospod, oh, toliko hrušek, da bi tudi ta huda teta lahko katero dobila.«

»Neumen otrok«, je ponovila kmetica Miha.

»In teta te je zato zaprla.«

Verici v očeh so se pojavile solze. Sklonila je glavico in tiho pokimala. — — — — —

In sodnik je izrekel sodbo:

»Hruška je bila, pa sem jo vzela.«

Ženo:

»Hruška je bila, pa sem jo vzela.«

(Dalje prihodnjič.)

Prejele smo dva anonimna pisma

Enega iz Zagorja, enega pa celo iz Varaždina, kjer nimamo niti ene članice niti naročnice. Vsa znamenja kažejo, da sta bila oba pisma pisana v Ljubljani.

Navada je, da se anonimna pisma vrže v koš. Ni častno za pisca pisma, katera si ne upa podpisati in zato tudi taka pisma in osebe ne zaslužijo odgovora. Vendar naj pa odgovorim na pismo iz Zagorja sledeče:

Kar sem zapisala v »Ženskem listu«, sem zapisala samo golo resnico, katero bi pisateljica anonimnega pisma, ako bi bila poštena, morala tudi priznati. Ker jaz sem samo opisala natančno ves potek zborovanja prav tako, kakor se je vršilo. Morda bi bilo res dobro, da bi se vse zapisalo, kar je padlo besed na duševne delavce. Pray bridko obžalujem, da niso tiste slišale, ki so to juho skušale, bi bile vsaj videle, da so jo skušale tako vročo, da bi je ne moge niti same posrebiti. Meni je bilo resnično hudo, pa ne za sebe, ker vse besede, ki so padale, se niso prav nič tikale mojega stanu. Pač pa sem dobro vedela, da tisti stan, nad katerega se je spravilo vse ogorčenje, ni prav nič kriv rudarske bede.

Kriv ni tisti duševni delavec, ki ima težko duševno delo, tudi slašo plačano, kakor vsak delavec, ki mora vse svoje življenje riti pod zemljo, ali se mučiti na njej pri drugem delu. Krivi so tisti, ki imajo brez vsega trpljenja mesečnih dohodkov toliko, da bi z njimi lahko vzdrževali dvajset ali celo več delavskih rodbin ali celo 100, pa bi še sami imeli dovolj.

Tudi Varaždinsko pismo spada po pravilih v koš. Da se pa gnila rana odstrani (kakor pisateljica pravi), naj tudi na to pismo odgovorim. Na prvi odstavek odgovarjam samo to, da je bil sporni glas od prvega konflikta, sodružica, za katero sta obe skupini mislili, da je glasovala na njihovi strani. Zakaj je bilo tako, bo sama pojasnila na širši seji.

Tudi jaz sem mnenja, kakor svetuje avtorica pisma, da se mora vse razčistiti v časopisu in sem to od predsednice tudi zahtevala. Do tega sklepa sem pa prišla, ker me je v Zagorju jako presenetilo, da niti podružnična tajnica ni vedela, kaj se je obravnavalo na širši seji, kaj šele druge članice organizacije. V tretjem odstavku konstatiram še vedno: da iz delavskih in malih uradniških rodbin prihajajo tisti milijoni delovnih ljudi, ki nimajo drugega kakor svoje roke in svoj um, s katerima si služijo kruh. In še trdim, da ko bi se vse

žene pometalo iz služb, bi postalo ne samo tisoč, temveč kdove koliko tisoč proletarskih rodbin nesrečnih, ker bi se jim beda s tem še povečala. Za dobro situirane žene sploh nisem nikdar govorila, ker teh je zelo malo takih, ki bi hotele delati, marveč se raje brezskrbno zabavajo po letoviščih. Stojim še vedno na stališču, da ima vsaka žena prav tako pravico in dolžnost do dela kakor moški. To so zahtevale na seji tudi tiste, ki danes pošiljajo anonimna pisma. Da sta tajnica in predsednica mene poslale v Trbovlje in v Zagorje, sta to storile v prepričanju, da bo tudi onim to po volji, ki so me določile za ljubljanski sestanek in zborovanje. Tudi to priznavam, da tvorijo centralo podružnice. (Pisateljica anonimnega pisma pravi, da bo morala centrala tako »plesati«, kako bodo hotele podružnice). Da, podružnice z vsemi članicami, ne pa take podružnice, kjer niti tajnica ne ve, kaj dela predsednica. Radi resolucije v Trbovljah konstatiram samo to: da ni bila sestavljena v Trbovljah, tem manj na kaki odborovi seji podružnice, marveč je bila sestavljena in spisana v Ljubljani za hrbtno in brez vednosti centralnega odbora, ter prinesena v Trbovlje tik pred zborovanjem.

Odgovarjam na ta anonimna pisma samo zato, da bodo vse članice organizacije informirane, s kakšnimi metodami se hoče delovati v naši organizaciji.

Citateljice in članice, ki že več let zasledujejo delovanje Zveze delavskih žen in deklet, pač vedo, da bi se ta prepotrebna organizacija delavskih žen s takimi metodami ne bi bila mogla vzdržati že celo desetletje in izvesti akcij, katere je že izvedla.

Marija Rakovec.

Nekaj misli k sporu v ženski organizaciji

V zadnjem »Ženskem listu«, glasilo »Zveze delavskih žen in deklet za Slovenijo« se je začela polemika med članicami centralne uprave v zadevi resolucije za obrambo žen v poklicu. Ni naš namen tu sedaj ugotavljati, v koliko ima ta resolucija svoj prav ali ne? Naš namen je danes predvsem ta, da se ugotovi v koliko še ima uprava »Ženskega lista« pravzaprav upliva na smer pisave lista. Zakaj, zdi se nam nemogoče, da na eni strani podaja vodstvo Z. d. ž. i. d. načelno izjavo o pripadnosti organizacije, ko zopet v istem listu na drugi strani citamo v resoluciji iz Trbovelj točka 7, ki se glasi: **Pozivamo vse moške tovariše, (ne sodruge) naj strnejo svoje vrste, (kje in kako) naj se ne cepijo niti po svetovnem nazoru in niti po kakšni politični smeri. Zato v skupno, enotno borbena fronta od spodaj, ki naj združijo množice.**

V tej resoluciji, kjer se vse mogoče zahteva, pa ni niti enkrat omenjen način postopka, kako se zahtevano da doseči. Edino kar bi se dalo vzeti resno, je poziv jeseňskemu delavstvu, da vztraja solidarno v borbi za svoje pravice. Ne pove pa se tej resoluciji ničesar, kdo daje jeseňskemu delavstvu podlago za vztrajnost v borbi.

Ženske, katerih, moške po večini niso strokovno organizirani in niso najbrže nikdar za organizacijo in delavsko kulturo še ničesar žrtvovali, ženske, katerih moške se pajašijo z nacionalisti in jim je vsaka meščanska stranka ljubša, kakor razredna strokovna organizacija in znajo zabavljati samo le čez vse to in edino čez to, kar je socialističnega, ali da se poljudno izrazim, kar je razredno zavednega — niso znale in ne znajo povedati, da je pač predpogoj vsakega uspeha delavskega razreda — enotna organizacija z enotnim programom in ciljem, odvisna le o moči takšne organizacije, od zavednosti in discipliniranosti članstva in njegovem pravilnem (ne demagogičnem) pojmovanju borbene fronte od spodaj.

Ker izgleda, da to pojmovanje danes v nekaterih podružnicah ženske organizacije še ni razčiščeno, toda je to vprašanje razčistiti, ker drugače nima pomena, da se ta organizacija imenuje marksistična ali socialistična, ali še enkrat podmače povedano: razredno zavedna. Vrtati v naši ženski organizaciji pa si ne bomo dopustile.

Po svetu.

Vsi **Mussoliniki** listi so polni poročil o razorožitvenih pogajanjih. V resnici moramo pod tem razumeti oborožitvena pogajanja, spoznati videz in videti dejstvo.

Francija zahteva vrnitev Nemčije v Ženevo, da bo možna vsaj na zunaj kontrola nad njenim oboroževanjem. Pred njeno vrnitvijo ni mogoče sklepati ničesar. Nemčija je v novem proračunu zvišala postavko za vojsko za 352 milijonov mark. Skupno izda letno za vojne namene 900 milijonov mark, Francija pa v isti valuti 950 milijonov. In tako se objektivnemu gledalcu dozdeva, da si nimajo takšne militaristične države ena drugi očitati ničesar. Anglija brez pristanka svojih dominionov in javnega mnenja Franciji ne more in noče zagotoviti oborožene podpore v slučaju nemškega vpada, kolikor se Francija zato tudi prizadeva.

Mussolini se približuje zdaj tem, zdaj onim, kakor je pač trenutni položaj za mešetarenje ugoden.

Vse te nacionalistično-imperialistične države morajo končno priznati, da vsa prizadevanja razravnave Evrope za razorožitev, tudi če bi bila iskrena, ne pomenijo ničesar, če ostane oborožena Amerika, če zvišuje vojne proračune Japonska. — Nacionalne vlade se morajo prepričati o internacionalnosti dogodkov.

Francija z Belgijo in Male antanto nastopa solidarno. Francoski zunanji minister Barthou potuje v Bruselj, Varšavo, Prago, Beograd, najbrže v Rim in Berlin. Varšava se je po sklenjeni prijateljski pogodbi z Nemčijo, po zblizanju s Sovjetsko unijo ter po priznanju za velesilo nekoliko oddaljila od Pariza in Male antante (nesporazum s Čehoslovaško ter približevanje Madžarski sta značilna pojavi). Barthou hoče upiv Francije v Poljski vzpostaviti. — Francoska poslanika v Beogradu in Bukarešti sta bila pozvana v Pariz na razgovor. — Italija pošilja Suvicha v London; ne ve se jasno, čemu. Mussolinijeva trozveza Italija, Avstrija, Madžarska ni prinesla zaželenih rezultatov razen gospodarskih določb, ki pa so za prizadete države vsaj začasno važne. — Nem-

čija odgovorja na angleško vprašanje o njenem oboroževanju, da le popravljajo obstoječe. — Pripravlja se baje vstop Sovjetske unije v Društvo narodov, če se izvrše gotovi pogoji (zaključitev pakta o nenapadanju za ves svet, skupen nastop evropskih držav na zunanji, itd.).

Zaenkrat je položaj takšen, kakor je bil. Razorožitvena konferenca je bila zopet odgojena do konca maja, »da se zbere potrebno gradivo«.

V vsem tem je toliko ironije, toliko brezvestnega kupčevanja, toliko neodgovornega mešetarenja z ljudmi! Delovno ljudstvo vsega sveta pa mirno gleda, kako se prerekajo za njegov trud in denar, kako drve vsi drug proti drugemu in vsi obenem v gospodarsko in politično propast.

Notranjepolitični dogodki zadnjega časa bi bili sledeči:

Francoske ekstremistične stranke se tajno oborožujejo. Afera Staviskega grabi vedno nove žrtve korupcije. Tu ne gre za korupcijo posameznikov, to je korupcija v celoti. — Govori se o reformi francoske ustave v tem smislu, da se ojači predsednikova oblast. Da doseže kritje proračunskega primanjkljaja, je vlada sklenila znižanje uradniških plač od 5—20%, znižanje invalidnin ter števila državnih nameščencev. Naletela je pa pri tem na oster odpor uradniških sindikatov. — Zadnji čas poročajo o uporu francoskega uradništva ter Arabcev v francoski koloniji Tunis. Uradništvo je izredno slabo plačano.

Nemčija podaja statistike o padanju brezposelnosti, ki jo je deloma res dosegla s polnim obratovanjem težke industrije ter gradnjo strateških cest za slučaj mobilizacije. — V ostalem narodni socialisti skrbijo za svojo rasno čistost. Pravi hitlerjevec je le tisti, čigar rod je čist do l. 1800 nazaj. — Sliši se o kulturnem boju, t. j. boju med nemško rasistično navdušenostjo za staro-germansko paganstvo na eni ter katolicizmom in protestantizmom na drugi strani. Nekako je pač treba odvrti od vsakdanjih težav in ga usmeriti v »višje življenje«. — V Possarju so hitlerjevci razvili tako čvrsto propagando, da se je predsednik mednarodne komisije pritožil na Društvo narodov.

Avstrija tajno importira orožje. Iz Italije. Dollfuss je popustil napram Heimwehru v smislu polne fašizacije Avstrije. Sfimirala se je enotna fašistična domovinska fronta z napadalnimi oddelki in tako razpolaga danes Avstrija s 150.000 oboroženimi možmi. Dollfuss je tudi ugodil zahtevi Heimwehra, da se ukine izgon Habsburžanov ter konfiskacija njihovega premoženja. — Nova ustava, ki naj obsega 5 korporacij ter daje vladi neomajno stališče, je že zdavnaj pripravljena; zdaj se samo premišljuje, kako bi se dalo takšno ustavo »legalno« sprejeti. — Avstrijski marksisti se tu in tam zopet javljajo s protestnimi zborovanji, demonstracijami itd. Seveda slede vedno nove aretacije. Ječe in koncentracijski tabori so prenapolnjeni. Uveden je bil proces proti vdovi s. Wallischa.

Mussolini je v slavnostnem govoru priznal potrebo, da se Italija še nadalje oborožuje, razložil italijansko ekspanzivno politiko ter priznal, da ima namen prodreti na vzhod in jug do novih kolonij. — Dne 25. marca so se vršile takozvane parlamentarne volitve ali plebiscit za vladu. Udeležba je bila 96%, za je glasovalo 10.025.500, proti 15.265 ljudi. Teror in nasilje. To vsi poznamo. Pripravlja se 6 do 12% znižanje uradniških plač tudi v Italiji. Baje se bodo obenem znižale tudi življenjske potreščine. Kam bo to vodilo, nam kaže primer kmetске vstaje v Abruzzih. Silna beda je privedla do pravega kmetskega punta, ki ga je oblast s silo zatrla. — Italijanske čete v afriških kolonijah prodirajo v notranjost in so prišle tam v spor z angleškimi posadkami.

Švica je zaznamovala po dolgi dobi spremembo v vladi. Katoliške in radikalne stranke so se združile.

V Španiji vre naprej. Številna sabotažna dejanja, stavke delavstva zaradi nameravanega znižanja mezd, demonstracije berabev jasno kažejo položaj na obeh straneh. Namerava se zopet uvesti smrtna kazen.

Madžarska je ponovno znižala proračun. Vendar prav kot Avstrija skriva uvažanje. — Legitimisti se bore za povratak Habsburžanov. — Vzpostavljani so diplomatski odnosi s Sovjetsko unijo. — Mnogo se demonstracije brezposelnih.

Poljska se pripravlja na nove volitve. Nacionalna vlada ima vso oblast v rokah, opozicija je ali v zaporih ali v inozemstvu.

Čehoslovaška se nahaja pred volitvami novega predsednika. Slišijo se zahteve po reformi parlamenta in močni diktatorski roki.

Pripravlja se pakt o nenapadanju med Baltskimi državami: Estonsko, Livonsko, Litvo, Poljsko, Finsko ter Sovjetsko unijo. Enak pakt pripravlja Sovjetska unija s Kitajsko.

Načelniki generalnih štabov romunske, čehoslovaške in jugoslovanske vojske so se sestali na rumunskem dvoru, kjer je Mala antanta določila enotni obrambni načrt za slučaj vojne. — Rumunski zunanji minister Titulescu se sestane v Ženevi z Litvinovom, glede vzpostavitve diplomatskih odnosov, med Malo antanto in Sovjetsko unijo.

Rumunija je doživela delno vladno krizo, novo vojaško zaroto, ki je stremela za uvedbo vojaške diktature, ter proces proti morilcem ministrskega predsednika Duce. Trije atentatorji so bili obsojeni na dosmrtno ječo (smrtno kazni namreč Rumunija ne pozna), drugi zarotniki oproščeni.

Bolgarske liberalne stranke so se združile in tako ojačile nacionalni blok. Zunanji minister Mušanov se je podal na veliko potovanje po evropskih prestolnicah (London, Paris, Berlin, Dunaj, Budimpešta), deloma zaradi sklepanja paktov o nenapadanju in še bolj zaradi ureditve bolgarskih državnih dolgov. Izgleda pa, da je na zapadu našel gluha ušesa. Balkanskemu paktu prijazna evropska diplomacija kar naprej vabi Bolgarijo, da se mu pridruži.

Turčija je dovolila nove vojne kredite. Po zadnjih vesteh se v Grčiji pripravlja diktatura.

Albanski kralj Zogu se pripravlja na potovanje v Švico in Francijo. To bi pomenilo odvrnitev Albanije od Italije.

Jugoslovanski zunanji minister Jevtić je obiskal turško prestolico Ankaro. — Nenadoma se je izvršila precejšnja izprememba v vladi. Iz vlade so izstopili ministri: Dr. Kramer, Pucelj, Radivojević, dr. Handžek, Karamehmedović ter general Stojanović. Ministrstva brez portfeljev se niso več zasedla, druga pa so bila takoj izpolnjena. — Jugoslovanski senat je sprejel proračun. — V svrhu štednje je bila sklenjena redukcija plač omoženih državnih uradnikov in tistih moških in ženskih uradnikov, ki stanujejo pri starših. Znižajo se tudi dnevnice za potovanje ter poslanske in ministrske plače za Din 1500 mesečno. — V Beogradu se je vršil proces proti atentatorjem na kralja Aleksandra o priliki njegovega zadnjega bivanja v Zagrebu. Atentat je bil zasnoval iz inozemstva od hrvatskih separatistov. Trije atentatorji so bili obsojeni na smrt. — V zadnjem času se je vršilo več procesov proti komunistom, ki so se končali deloma z obsodbami na več let robije.

Rooseveltovi naporji za gospodarsko obnovo Amerike zadevajo na silen odpor veleindustrije. Ta se brani reducirati delavni čes in zvišati mezde, katere nasprotno znižuje. Rezultat so ogromne stavke v avtomobilskih, kovinskih, premogovnih in dru-

gih industrijah. — Rooseveltu kapitalisti očitajo komunizem. — Njegov položaj je izredno težaven in jasno kaže, da kapitalizem zlepa profitov ne bo dal iz rok. — Nov proračun izkazuje 580 milijonov dolarjev za zgradbo ladij in letal.

V Južni Ameriki se borijo manjše države (Kolumbija in Peru, Bolivija in Paragvaji) zaradi malih, toda gospodarsko važnih ozemelj. Cuba beleži nov revolucionarni in stankovni pokret.

Govori se, da bosta Anglija in Francija namesto odplačila dolgov Ameriki ponudili svoje otoke v Tihem oceanu. Ti bi mogli dobro služiti ameriški pomorski sili v obrambi proti Japonski.

Iz Japonske je prišel klic po spremembi Društva narodov, kamor bi se potem Japonska vrnila. — Na Daljnem vzhodu v zadnjem času ni novih preokretov. Japonska je poklicala vse svoje diplomatske zastopnike na konferenco, kjer se je razpravljalo o političnem in gospodarskem svetovnem položaju.

V Severni Kitajski stavka 200.000 rudarjev in kovinarjev. Stavko vodijo kitajski komunisti.

Iz podružnic Jesenice

Dne 25. marca 1934 se je vršil občni zbor naše podružnice v Delavskem domu na Savi ob 3. uri popoldne. Centralo je zastopala s. M. Rakovčeva, katere je bila prav pristrčno pozdravljena med nami. Po poročilih funkcionarjev je bila izrečena odveza odboru. Predno pa je prešlo na volitve novega odbora, nam je sodr. Toman kot zastopnik S. M. R. J. v jednatih besedah podal sliko in pomen organizacije in v splošnem medsebojnih prilikah. Preočil nam je kaj zmore disciplina in vzajemna sila organiziranih mož in žen.

V novi odbor so izvoljene sledeče članice:

Predsednica Zugwitz Helena, nam. Malenšek Franca; tajnica Žužek Mici, nam. Slabe Ana; blagajničarka Koren Ivana, nam. Hafner Mici; odbornice: Čelešnik Ivana, Braje Angela, Boltej Kati, Strenfel Ivana, Georgini Marija, Ropret Mici, Šest Ana. — Nadzorstvo: Azman Ivana, Martinjak Marija. Ob zaključku nam je sodr. Rakovčeva podala lepo zasnovano misel o važnih ženskih vprašanjih in nalogah.

Predsednica sodr. Zugwitzova je ob koncu še pozivala sodružice iz Javornika, da naj čim prej skličejo sestanek in da si izvolijo ondotni odbor, kateri prevzame posle za ureditev podružnice Javornik.

Pripomba: Občni zbor je tudi sprejel sklep, da se iz pomožnega fonda za eno leto ukine dajatev podpor bolnim članicam. Poviša pa se pogrebna podpora o priliki smrti moža članice od 100 na 200 Din. Tako, da je posmrtninska podpora ob smrti članice ali njenega moža enaka Din 200. — Zugwitz Helena, predsednica. Žužek Mici, tajnica.

Črna

Ženski dan. Naša agilna podružnica Zveze delavskih žen in deklet je priredila v nedelo, dne 8. aprila ženski dan, ki je že običajen vsakoletni praznik delavskih žena po vsem svetu. Zanimanje za to prireditve je bilo med ženskim in moškim svetom precejšnje, saj je smisel tega dne tako velik in globok, da ga moramo vzporediti z veličino našega največjega delavskega praznika. Delavska žena stopa na plan za svoje pravice in se zaveda, da jih bo mogla uresničiti le na strani moža v brezrazredni družbi, v kateri ne bo izkoriščevalcev in ne izkoriščanih. Zborovanje, katerega so se ude-

ležile sodružice pa tudi sodruzi v lepem številu, je otvorila naša prvobornelica s. Repanškova, ki je potem podala besedo s. Erzen iz Maribora. S. Erzen je v enournem govoru orisal položaj delavske žene v današnji družbi, potem pa je našel glavne zahteve našega ženskega gibanja: odpraviti je treba vsako izkoriščanje, ženi je treba dati enake pravice kot možu, obema skupaj pa čim več državljskih svoboščin poleg možnosti neomejene umske izobrazbe. Kapitalizem, fašizem in tisti, ki oba blagoslavlja, so največji sovražniki delavske žene in delavskega razreda sploh, njim velja bolj zavedne žene in celotnega razrednega delavskega gibanja. Praktično pa mora žena vršiti boj s tem, da se organizira, agitira, kupuje v združnih prodajalnah in pridobiva »Ženskemu listu« in »Delavski Politiki« vedno novih naročnic in naročnikov. H koncu je tolmačil zborovalkam znano resolucijo, ki so jo doslej sprejela vsa ženska zborovanja. Na predlog predsednice s. Repanškove je bila resolucija soglasno sprejeta. Zatem pa je še s. Raušerjeva v lepih izbranih besedah bodrila žene k solidarnosti in utrditvi proletarske zavednosti med njimi. Žene so ji navdušeno pritrjevale. — S. Repanškova je imela končno besedo, se zahvalila zborovalkam za obisk, nakar je zaključila zborovanje. Shod je ženam vtil nove volje in poguma za bodoče boje.

(Drugi članek priobčimo v prihodnji številki).

Trbovlje

Že lani smo ustanovile podružnico Zveze delavskih žen in deklet. Precejšnjo je že število organiziranih žen, a tudi me dekletne zastajamo. Kajti tudi nam je treba misliti na boljšo bodočnost in zato se moramo skupno postaviti v bran in prijeti za bič kapitalistov, ki nas venomer biča, v obliki pomanjkanja in bede.

Poiskati je treba pravice, ki so po mnenju Ivana Cankarja zakopane sto klafter pod zemljo, treba bo krepko prijeti za delo, da si pridobimo naše pravice. A žal tudi pod zemljo ni onih pravic. Naši očetje so prerili že mnogo več kot sto klafter, toda vedno se vračajo do onemoglosti utrjeni. Z žalostno upoignjeno glavo nam pripovedujejo, da so zmanjšane plače, da je naložen ta ali oni davek, nikdar pa ne pridejo iz jame s to novico, da so našli in izkopali naše pravice.

Že je 15 let po Cankarjevi smrti, tekom teh let se je spremenilo mnogo, tako so se spremenile tudi pravice. Eden naših paraagrafov je zadel nas Trboveljske žene in dekleta. Prosile in zahtevale smo, da se zamenjajo pazniški simpatizerji z njihovimi zavrženci. Kajti neimenovani so bili stalno v službi, vsi ostali pa so smeli gledati le njih posmeh, na drugi strani, to je: doma pa gledati svoje otroke, ki ga jokaje prosijo za kruh, a jim ga ne more dati.

Ko smo tako prosile, da se nam spremeni samo to, so nam v odgovor poslali penderke in študente, ki so nas v obliki orobalko.

Torej kje je pravica?? Pravice ni pod nebom. Toda zavedajmo se, da spoznanje je zaklad, četudi je utepeno s cepci.

Zato pa vse delavske žene in dekleta pristopite k naši organizaciji, čim večje bo število organiziranih, tem sigurnejša bo naša zmagaja.

Naj živi Zveza delavskih žen in deklet!
Proletarsko dekle.

Širite naš list!

ZAHVALA.

Centralna uprava Zveze delavskih žen in deklet za Slovenijo se zahvaljuje v imenu vseh svojih podružnic, oziroma članic za podajene knjige, katere smo prejele od g. dr. Dragaša. Knjige bodo gotovo koristile našim ženam-materam, ki imajo nalogo negovati svoje otroke. — Odbor.

Težka rudniška katastrofa v Kakanju v Bosni

se je pripetila 21. aprila t. l. Premogov plin metan je vdrl v rove ter eksplodiral, pri čemer je našlo smrt 127 rudarjev. Kdo more opisati vse gorje mater, žen otrok in staršev, ki so s trepetajočim srcem čakali in upali, morda je le ostal vsaj njihov dragi živ?

Kdo naj popiše obup in bôl, ko so na razkosanih in ožganih truplih ugotavljali, da jim nemila usoda le ni prizanesla.

Ob tej priliki se vsiljuje vprašanje: »ne bi se li dalo preprečiti tako grozovite učinke besnečih elementov, ako bi se delavsko zdravje in življenje višje cenilo in v njegovo varstvo vestno nameščalo tozadavne znanstvene in tehnične pridobitve.

Mučenikom dela bodi ohranjen časten spomin! Njihovim žalujočim svojcem pa naše iskreno sodružno sožalje.

Iz fašistične kulture

Sodružici Wallischevo in Fertner je Dollfussovo sodišče obsodilo na eno leto težke ječe. Obsojeni sta bili radi tega, ker sta stali zvesto ob strani svojih mož v boju in begu pred fašistično krvoločnostjo.

Želeli bi, da nam kak prijatelj in oboževatelj Dollfussovega režima pojasni, kako se to strinja s krščansko zakonsko zvestobo do groba.

Sodružicama Wallischevi in Fertnerjevi naše globoko spoštovanje!

Pisatelj Egon Ervin Kisch je opisal svoje poslednje dni v Nemčiji. Iz teh poročil izvezamemo sledeče:

»Nekega ujetega delavca in njegovega sina so postavili drugega proti drugemu, dali jima v roke palico in ju z naperjenim revolverjem prisilili, da sta morala drug drugega neusmiljeno pretepati. »Še bolje, še bolje,« se je glasilo povelje. »Hitreje, hitreje.« — Sedaj sta oba, oče in sin z menoi v isti celici. Na glavi in vratu imata strašne rane. Očetovo desno oko je izteklo, ključnica je zlomljena.

V času mučenja so jih obkladali z najgršimi psovkami in zasramovanji. Najbolj priljubljene so bile tem zverem besede:

»Najbrž te nismo razveselili, kaj? Ali posrečilo se nam je, da smo razveselili tvojo ženo. Čakaj, tvoj mesec.

Ves čas je bil v zaporu tudi nek 14-letni deček. Držali so ga zato, da bi izdal skrivališče svoje matere. Druge zopet so držali v zaporu zato, da bi jim izdali skrivališče roditeljev, tiskarn in skladišča orožja. Eden edini iz vseh je izdal.

Dunajski socialistični ženski list »Die Unzufriedene« v Dollfussovi izdaji

Ko je Dollfussov režim po februarški ustaji onemogočil vsako javno udejstvovanje socialističnega delavstva, si je tudi osvojil »Die Unzufriedene«, glasilo avstrijskih socialistinj. Ker pa vsakega, ki ne dela prav, resnica v oči boče, sedanjim izdajateljem tega lista ne ugaja njegovo ime, ki bolj resnično kot kedaj prej tolmači razpoloženje avstrijskih delavskih žensk, mu iščejo drugo ime. Razpisali so celo nagrado 500 šilingov in deset tolažilnih nagrad za najboljši predlog novega imena. Naslovna stran tega lista s starim imenom ima celo sliko, na kateri urednica vsa zaskrbljena išče nov naslov, ima že mnogo papirja popisanega z različnimi imeni, a ni še pravega našla.

Svetujemo ji, naj ga za sedaj imenujejo »Die Blöde« (Neumnica), saj njegov naslednik se bo imenoval morda »Die Rächerin« (Maščevalka).

Človeško srce

Človeško srce izvršuje z vsakim svojim udarcem prvenstvene storitve. Normalno udarja 72 krat v minuti. En udarec (utrip) požene 55 kubičnih centimetrov (ccm) krvi. Vsaka srčna mišica izčrpa v eni minuti 5 litrov krvi. Če telo počiva, poženeta obe srčni mišici na dan 480 litrov krvi skozi telo. Če preračunamo dnevno delo srca, to je delo 24 ur, v kilogrammetre, vidimo, da je tako veliko, kakor delo dvigala, ki dvigne 3 ljudi na 100 m visok stolp.

Kdo je iznašel naprstnik?

Leta 1664 je daroval zlatar Nikolaj von Benschoten v Amsterdamu na Nizozemskem svoj izum gospej Von Renslaer, da bi ta izum varoval njene marljive roke. Bil je to prav majhen naprstnik, toda krasno izdelan in iz dragocene kovine. Tako je nastal naprstnik, ki ga uporabljamo že 268 let in brez katerega bi marsikdo dandanes sploh ne mogel šivati.

Sodružice, agitirajte za Zvezo delavskih žen in deklet!